

Силабус навчальної дисципліни
Основи природознавства і методика ознайомлення дітей з природою

Фаховий коледж
Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II

Освітньо професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр	Форма навчання	денна	Навчальний рік/ семестр	2023-24 н.р. Третій курс VI. семестр
------------------------------	---------------------------	----------------	-------	-------------------------	--

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Основи природознавства і методика ознайомлення дітей з природою
Циклова комісія	Дошкільна освіта
Освітня програма	Освітньо-професійна програма «Дошкільна освіта»
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни: обов'язкова Кількість кредитів: 4 Кількість годин: 120 Лекційні заняття: 30 Семінарські заняття: 30 Самостійна робота: 60 Форма підсумкового контролю - іспит
Викладач(і), відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, адреса електронної пошти викладача/ів)	Якоб Елеонора Адальбертівна викладач-методист біології та екології jakab.eleonora@kmf.org.ua консультації за домовленістю Classroom дисципліни
Пререквізити навчальної дисципліни	Навчальна дисципліна «Основи природознавства і методика ознайомлення дітей з природою» обов'язковий освітній ОПП підготовки фахових молодших бакалаврів фахової передвищої освіти зі спеціальності 012 Дошкільна освіта. Вивчення даної дисципліни безпосередньо спирається на такі обов'язкові навчальні компоненти: «Біологія і екологія», «Вступ до фаху», «Історія педагогіки та дошкільної педагогіки», «Загальні основи педагогіки та основи педагогічної майстерності вихователя ЗДО».
Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни	Мета навчальної дисципліни: формування професійної компетентності майбутніх вихователів, що передбачає володіння системою знань та педагогічним інструментарієм щодо ознайомлення дітей дошкільного віку з об'єктами та явищами природи для формування екологічної свідомості особистості. Основне завдання вивчення дисципліни: систематизація знань здобувачів освіти про природу; окреслення змісту

інформації про об'єкти та явища природи, доступної розумінню дітей дошкільного віку, їх потреб та інтересів; оволодіння здобувачами освіти методами та прийомами формування у дітей природничо-екологічної компетенції; розкриття перспектив використання потенціалу природи для гуманізації педагогічного процесу; формування умінь доцільно використовувати форми організації співпраці дорослого і дитини в процесі пізнання світу природи.

Згідно з вимогами програми студенти мають

знати: про вплив природи на життєдіяльність людини і вплив діяльності людини на природне довкілля; про об'єкти і явища природи та правила екологодоцільної поведінки; методи, прийоми та форми роботи з дітьми та батьками у контексті ознайомлення з природою; нормативно-правову та науково-методичну базу з еколого-природничої компетентності дитини; складові та наповнення розвивального еколого-природничого середовища; види планування та структуру плану освітнього процесу; про засоби та педагогічні технології природничо-екологічної компетенції дітей дошкільного віку; умінь творчо використовувати педагогічні технології формування природничо-екологічної компетенції дошкільників; підбирати та виготовляти дидактичний матеріал для формування знань про природу та правил еколого-доцільної поведінки, описувати методику його використання; залучати дітей та батьків до проведення свят та розваг природничого змісту.

вміти: організовувати діяльність та поведінку дітей в природі з врахуванням кліматичних умов, регіональних особливостей, сезонних змін і властивостей природних об'єктів та явищ; доцільно використовувати прийоми, методи та форми роботи для вирішення освітніх завдань у роботі з дітьми різних вікових груп; добирати зміст знань про природу, враховуючи вікові особливості, потреби та інтереси дітей; визначати зміст еколого-природничої освіти дітей дошкільного віку керуючись нормативно-правовою та науково-методичною базою; створювати розвивальне еколого-природниче середовище у груповому приміщенні та на ділянці дошкільного навчального закладу; планувати роботу з формування природничо-екологічної компетенції дитини на день, тиждень, місяць, рік.

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність: Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього та дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій та фахових методик дошкільної освіти та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності:

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її

місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення мети.

ЗК7 Здійснення безпечної діяльності.

ЗК10 Здатність усвідомлювати свої професійні можливості та діяти лише в межах рівня професійної підготовленості, діяти на основі етичних міркувань (мотивів), доброчесності, соціальної відповідальності, поваги до різноманітності та мультикультурності

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК1 Здатність до формування наскрізних умінь у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку: виявляти творчість та ініціативність, керувати емоціями, висловлювати та обґрунтовувати власну думку, критично мислити, ухвалювати рішення, розв'язувати проблеми та співпрацювати в колективі.

СК2 Здатність до фізичного розвитку дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, формування життєво необхідних умінь та навичок, рухового досвіду та розвитку фізичних якостей.

СК3 Здатність до формування в дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку навичок безпечної поведінки в довкіллі, навичок орієнтування на сталий розвиток.

СК4 Здатність до формування в дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку основ здорового способу життя, здоров'язбережувальних навичок.

СК5 Здатність до формування у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку взаємин з оточенням (предметним, природним, соціальним).

СК6 Здатність до розвитку психічно-емоційної сфери особистості дітей дошкільного

СК8 Здатність до навчання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки

СК13 Здатність до організації освітнього процесу з урахуванням індивідуальних фізичних і психічних можливостей дітей в найбільш оптимальних для них формах.

СК14 Здатність до саморозвитку та самореалізації з використанням перспективного педагогічного досвіду, освітніх інновацій у професійній діяльності.

Програмні результати навчання:

РН1 Упорядковувати універсальне, розвивальне середовище у групах раннього та передшкільного віку з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дитини

РН2 Планувати та організовувати освітній процес у закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів здоров'язбереження, особистісно зорієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії

РН3 Встановлювати зв'язок між процесом розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку відповідно до їхніх вікових особливостей

РН4 Окреслювати завдання, форми взаємодії «родина – заклад дошкільної освіти – початкова школа» та їх реалізації в умовах закладу дошкільної освіти

РН5 Виявляти та узагальнювати результати різних видів діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку з використанням педагогічних технологій

РН6 Формувати моральні цінності у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку відповідно до морально-етичних норм

РН7 Передбачати та оцінювати результати власної діяльності з урахуванням закономірностей освітнього процесу закладу дошкільної освіти

РН8 Визначати концептуальні засади, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку

РН9 Визначати завдання, зміст специфічно дитячих видів діяльності (предметно-практичної, ігрової, пізнавальної) та організувати їх відповідно до освітніх програм

РН10 Організувати умови безпечного середовища у природному, предметному та соціальному оточенні в процесі організації різних видів діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку

РН12 Здійснювати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітнього процесу закладу дошкільної освіти на засадах етики професійного спілкування та оцінювати результативність педагогічної взаємодії

РН14 Формувати компетентності у просторі освітніх напрямів роботи закладу дошкільної освіти через організацію самостійної творчої діяльності (ігрової, художньо-естетичної) дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку

РН15 Визначати особливості та способи організації провідної (ігрової) діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку в освітньому процесі закладів дошкільної освіти

РН16 Володіти методиками та технологіями зони актуального та ближнього розвитку дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку різного рівня розвитку

РН17 Формувати національно-патріотичні почуття у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, а також ціннісне ставлення до культурних надбань українського народу, повагу до представників різних національностей і культур

РН18 Організувати та розділяти предметно-просторове розвивальне середовище на осередки діяльності в групах дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку

РН19 Аналізувати перспективний педагогічний досвід в системі дошкільної освіти та використовувати його в подальшій роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку

	<p>PH20 Забезпечувати формування наскрізних умінь особистості дитини в різних видах діяльності в умовах закладу дошкільної освіти</p> <p>Програма навчальної дисципліни містить 3 змістовні модулі:</p> <p>Модуль 1</p> <p>Тема 1. Предмет, завдання та мета методики ознайомлення дітей з природою.</p> <p>Тема 2. Структура програми для ознайомлення дітей з природою у ЗДО. Базовий Компонент про виховання про сталий розвиток</p> <p>Тема 3. Роль мотивації при ознайомленні дітей з природою</p> <p>Тема 4. Діяльницький підхід до організації життєдіяльності дітей у природному довкіллі.</p> <p>Модуль 2</p> <p>Тема 5. Особливості процесу ознайомлення дітей з природою у ЗДО.</p> <p>Тема 6. Методи та прийоми ознайомлення дітей з природним довкіллям.</p> <p>Тема 7. Праця дітей у природному середовищі.</p> <p>Тема 8. Живий куточок та інші засоби наочнення при ознайомленні дітей з природою.</p> <p>Тема 9. Класифікація занять та структура планів занять у ЗДО.</p> <p>Модуль 3</p> <p>Тема 10. Підготовка до проведення занять у різних групах ЗДО.</p> <p>Тема 11. Принципи аналізу занять при ознайомленні дітей з природою.</p> <p>Тема 12. Застосування ІКТ при ознайомленні дітей з довкіллям.</p> <p>Тема 13. Застосування дослідів у ЗДО для ознайомлення дітей з живою та неживою природою.</p> <p>Тема 14. Застосування методу проекту при ознайомленні дітей з природою у ЗДО.</p> <p>Тема 15. Організація різних видів діяльності по ознайомленню дітей з природою.</p>
<p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>Контроль навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти проводиться відповідно до критеріїв оцінювання теоретичної і практичної підготовки та охоплює поточний контроль: усне та письмове опитування, виступи, експрес-контроль; тематичний (модульний) контроль у формі контрольної роботи, виконання тестових завдань та підсумковий контроль у формі іспиту.</p> <p>Екзамен проводиться в усній формі, кожен варіант включає 2 питання.</p> <p>Навчальні досягнення молодших бакалаврів із дисципліни «Основи природознавства і методика ознайомлення дітей з природою» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.</p> <p>Оцінка за змістовні модулі визначається як сума балів за :</p> <ul style="list-style-type: none"> - усні відповіді на практичних заняттях; - виконання практичних завдань;

- контрольні роботи;
- виконання самостійної роботи.

№	Склад та види умов виконання програми	к-ть	макс. бал/шт.	всього
1	відвідування занять та написання конспектів	1	10	10
2	усні відповіді на практичних заняттях	2	5	10
3.	виконання практичних завдань	2	5	10
4.	контрольні роботи	3	5	15
5.	виконання самостійної роботи.	3	5	15
	всього			60
	екзамен	40	1	40
				100

При якісному виконанні всіх умов із завдань у період навчання, студенти можуть набрати максимум 100 балів.

При успішному складанні завдання заліку, студент може отримати максимум 40 балів.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які в сумі за змістовні модулі отримали не менше 60 балів і відпрацювали всі пропущені заняття.

Підсумки складання екзамену (заліку)

A vizsga (beszámoló) eredményeinek összesítése

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	
90-100	A	відмінно	5	зараховано
82-89	B	добре	4	
75-81	C			
64-74	D	задовільно	3	
60-63	E			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	2	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	2	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Інші інформації про дисципліни (політика

Відвідування навчальних занять є обов'язковим. Основні вимоги до студентів: активність на семінарських заняттях,

<p>дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)</p>	<p>відпрацювання пропущених занять, допуск до підсумкового контролю; дотримання правил академічної доброчесності; самостійне виконання навчальних і контрольних завдань; правильне цитування з посиланням на автора, посилання на джерела інформації.</p> <p>Навчальні заняття проводяться в кабінетах обладнаних мультимедійними проекторами; у закладі забезпечено необмежений вільний доступ до інформаційних ресурсів.</p> <p>Під час занять використовуються словесні методи (лекція, бесіда, дискусія), проблемний виклад навчального матеріалу, евристичний метод, дослідницький метод, практичні методи (вправи); ділова гра, тренінг.</p> <p>При дистанційній або змішаній формах навчання використовується інструментарій платформи Google Classroom.</p>
<p>Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси</p>	<p style="text-align: center;"><i>Базова література:</i> Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Беленька Г.В. Дошкільнятам про світ природи: Діти четвертого року життя (молодший дошкільний вік): навч.-метод. посіб. / Ганна Беленька, Олена Половіна. - К.: Генеза, 2018. - 128 с. - (Настільна книжка вихователя). 2. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту В.О.Огнев'юк; авт. кол.: Г.В. Беленька, О.Л.Богініч, В.М.Вертугіна, О.М. Половіна [та ін.] ; наук. ред. Г.В. Беленька ; Мін. осв. і науки України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. - К. : Київ. унт ім. Б. Грінченка, 2020. - 440 с. 3. Дорошенко Т.М., Мацько В.В. Основи природознавства з методикою в схемах та таблицях: навч. посіб. / упоряд.:Т.М. Дорошенко, В.В. Мацько – Кременчук : ПП «Бітарт»,2019– 46 5. Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять із обов'язкової освітньої компоненти "Основи природознавства з методикою ознайомлення дітей з природним довкіллям" / уклад. Сорочинська О. А., Гогола І.О. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка,2022. – 62 с. 6. Калуська Л. В. Комплексна програма розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного віку “Соняшник” / Л. В. Калуська. — Вид. 3-тє, доп.. — Тернопіль : Мандрівенць, 2023. — 210 с. https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/programi/2023/15.03.2023/Kompl.prohrama.rozvytku.ditey.doshk.viku.2023-SONYASHNYK.15.03.2023.pdf 7. Програма освіти дітей раннього та дошкільного віку «Освіта і піклування / Education & Care» / В.А. Воронов, К.В. Ковальчук, Н.В. Піканова, О.Д. Рейпольська, С.О. Си,..соєва, К.Ю. Станкевич. – Київ: ФОП В.Б. Ференець, 2021. – 130 с. https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/programi/2022/09/02/Prohrama.osv.ditey.rannohe.ta.doshkil.viku-OSV.I.PIKLUVANNYA.02.09.2022.pdf 8. Я у світі Програма розвитку дитини від народження до шести років/ О.П.Аксьонова, АМ.Аніщук, Л.В. Артемова, та ін., наук кер. О.Л. Кононко – Київ: ТОВ «МЦФЕР-Україна» 2019, - 488с. https://mon.gov.ua/storage/app/media/programy-rozvytku-ditey/programma-ya-y-sviti.pdf

9. Bihariné Dr. Kerekó Ilona, Kanczler Gyuláné: Az Óvodai környezeti nevelés módszertana, Budapest 2019, ELTE Tanító- és Óvóképző Kar (Бібліотека ЗУІ)

Додаткова

1. Беленька Г.В. Цільові прогулянки в природі: моральний аспект / Г.В. Беленька, О.А. Половіна // Палітра педагога, 2017. - №6. – С. 9- 2.

2. Присяжнюк Л. Еколого-природнича освіта дошкільнят у поліфонії інноваційних підходів Палітра педагога, 2017, №6 – с.3-6

<http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/bioetica/Borejko/index.htm>

Екологічна етика, за ред. О. М. Шуміла 2015р.

<http://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/770/1-15.pdf>

Грошовенко О. П., Пахальчук Н. О., Стахова І. А Технології формування природничо екологічної компетентності молодших школярів, 2021

<http://shkola.ostriv.in.ua/publication/code-148B3B2021C2C/list-B407A47B26>

Інтернет-ресурси

1.Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України: www.mon.gov.ua.

2. Сайт «Освітня мережа України» – www.ednu.kiev.ua.

3. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – www.nbuv.gov.ua.

4. Освітній сайт для сучасних педагогів: <http://konserg.ucoz.ua>.

5. Освітній портал «Острів знань»: <http://ostriv.in.ua>